

gatavās produkcijas uzglabāšanas jaudas. Uzņēmums izziņojis, ka nākotnē plāno ražot arī bioloģisko pastu.

Gada plāns: Kā norāda Eiropas Komisija (EK), strauji augošo bio nozari nepieciešams sekmēt trīs veidos – palielinot patēriņu, izvēršot ražošanu un uzlabojot nozares ilgtspēju. Lai to veicinātu, 25. martā EK nāca klajā ar *Rīcības plānu bioloģiskās ražošanas attīstībai 2021.–2027. gadam*. Rīcības plāna mērķis ir palielināt bioloģiski sertificētas pārtikas ražošanu un veicināt patēriņu, panākot, ka līdz 2030. gadam vismaz 25 % lauksaimniecības zemes Eiropas Savienībā tiktu apsaimniekots bioloģiski. Līdz ar šo notikumu Eiropas līmenī ir iezīmēta skaidra virzība lauksaimniecības attīstībai jau tuvākajā nākotnē. LBLA ieskatā tas nav *zaļais* radikālisms vai utopija, bet reālākais virziens, kurā attīstīties pārtikas ražošanai arī Latvijā, ņemot vērā gaidāmos izaicinājumus. EK rosina arī dalībvalstis izstrādāt nacionālos bioloģiskās ražošanas izaugsmes plānus, kuri palīdzētu tām palielināt bioloģiskās ražošanas daļu. Arī Latvijā tāds top – Zemkopības ministrija sola nozari ar topošo Latvijas nacionālo rīcības plānu bioloģiskās lauksaimniecības attīstībai iepazīstināt janvārī.

Gada svētku diena: 23. septembrī, novērtējot bioloģiskos produktus un to ražotājus, tika svinēta pirmā Eiropas Savienības Bioloģiskās pārtikas diena. Šajā dienā visā Eiropas Savienībā, tajā skaitā Latvijā tiek īpaši izcelta tīra un veselīga pārtika, kas radīta ar atbildību pret sabiedrības veselību, ar godīgu attieksmi visā pārtikas ražošanas ķēdē – no zemnieka lauka līdz vakariņu galdam, kā arī vienlaikus gādājot par mūsu planētas resursiem. Eiropas Komisija iekļāva Bioloģiskās pārtikas dienu atzīmējamo dienu kalendārā, lai veicinātu sabiedrības izpratni par bioloģisko ražošanu. Iepriekšējos gados Bioloģiskās pārtikas dienu bioloģiskās lauksaimniecības kopiena atzīmēja dienu iepriekš – 22. septembrī. Savukārt viss septembris tradicionāli tiek atzīmēts kā Bioloģiskās pārtikas mēnesis.

Gada politiskais brāķis: lecerētie atbalsta pasākumi nemazinās klimata pārmaiņas un nedos pienesumu vides aizsardzības jomā, pasliktinās bioloģisko daudzveidību, kā arī neveicinās bioloģiskās lauksaimniecības izaugsmi. Tā secināms pēc *Latvijas Kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) Stratēģiskā plāna 2023.–2027. gadam* analīzes, ko LBLA veica kopā ar Latvijas Biškopības biedrību un citām lauksaimnieku un vides nevalstiskajām organizācijām. Stratēģiskais plāns tapis, nevis tiecoties uz nozares *zaļo* transformāciju, bet pielāgots līdz šim piekoptās prakses vajadzībām.

Stratēģiskā plāna necaurspīdīgā tapšanas procesa piemērs ir vienā no pēdējām sanāksmēm vēl par 6 milj. EUR pēkšņi samazinātais atbalsts bioloģiskajai lauksaimniecībai. Tas kārtējo reizi parāda, ka Zemkopības ministrijai nav intereses attīstīt bioloģisko lauksaimniecību Latvijā. Zemkopības

ministrija izliekas neredzam, ka bioloģiskā lauksaimniecība varētu dot ieguldījumu Eiropas Komisijas izvirzīto *zaļo* mērķu sasniegšanā. Atšķirībā no citām valstīm Eiropā Latvijai faktiski nav nekādu ambīciju šajā jomā. Vienīgā pozitīvā iezīme – uzlabojumi investīciju sadaļā. Sagatavotais plāns ne tikai kavēs iespējas saimniekot bioloģiski, bet arī apdraudēs mazo saimniecību pastāvēšanu. Mazajiem un vidējiem lauksaimniekiem vairāki pasākumi nebūs pieejami, jo nevarēs atļauties izmantot tādas dārgās tehnoloģijas kā precīzā lauksaimniecība, tiešā sēja. Ir izdarīts minimums – lai izlīstu caur Eiropas Komisijas adatas aci, nevis domājot par dabas daudzveidību, vides stāvokli, sociālo dimensiju, sabiedrības veselību.

Gada pārmaiņu vēsmas: Ar pilsoņu atbalstu iniciatīva *Par aizliegumu lietot pesticīdus apdzīvoto lauku māju tuvumā 2020. gada beigās* nonāca izskatīšanai Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijā. Viedokļiem



Oktobrī notika Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācijas organizētas mācības bioloģiskajā augļkopībā Dārzkopības institūtā. Viens no LBLA svarīgākajiem mērķiem ir veicināt zināšanu līmeņa pieaugumu nozarē, gan rīkojot mācības, gan aicinot politiskus bioloģiskajai lauksaimniecībai atrast vietu izglītībai sistēmā, līdzīgi kā tas ir noticis Skandināvijas valstīs un citviet Eiropā.

krasi atšķiroties, tā tomēr deva *zaļo gaismu* iniciatīvas tālākai virzīšanai. Vispirms – uzdotot Vides aizsardzības un reģionālās aizsardzības ministrijai (VARAM) izveidot darba grupu, kurai jārod iespējamie risinājumi lauksaimniecībā izmantoto sintētisko AAL nelabvēlīgās ietekmes ierobežošanai, lai nodrošinātu vides un sabiedrības veselības aizsardzību. LBLA visu gadu piedalījās darba grupas darbā, rosinot noteikt lauksaimniecības sintētisko AAL lietošanas aizliegumu gan ap apdzīvotām lauku mājām, gan pilsētu un ciemu teritorijās, kā arī noteikt par obligātu piesārņotāja pienākumu mazināt AAL sānplūsmu citos īpašumos, tostarp bioloģiski sertificētās teritorijās. Tāpat LBLA ieskatā nepieciešams būtiski pilnveidot informācijas pieejamību par AAL izmantošanu. 